

Arengukava on täiendatud üldkogu otsusega 18. mail 2022, protokoll 5, otsus 2

Vana-Võromaa käsitöötraditsioonide ja -ettevõtluse arendamise vajadus ja eesmärgid

Käsitöövaldkond on oluline võro kultuuriruumi elujõulisuse püsimisel: käsitööga tegelemine hoiab kultuurilise eripära üheks aluseks olevaid pärandilisi oskusi ja teadmisi.

Vana-Võromaa käsitöövõrgustiku arendustegevused toetavad piirkondliku käsitöö tootearenduse ja turustamise valdkondi ning tõstavad esile käsitööoskuste edasiandmise olulisust.

Pikas vaates soovime jõuda tulemuseni, kus

- Vana-Võromaa käsitöö on tuntud ja tunnustatud kaubamärk;
- piirkonnas on heade oskustega käsitöömeistrid, kes saavad käsitööga lississetulekut, on loonud oma väike-ettevõtte, on ühinenud käsitöötsunftidesse;
- koostööd tehes on laienenud käsitöötoodete müügi võimalused, leitud uusi turge ning müügikanaleid nii Eestis kui ka kaugemal.

Käsitöövaldkonna edenemiseks ja oodatavale tulemusele jõudmiseks tuleb tegelda viie võtmevajaduse lahendamisega:

- 1.1. Tugitegevused käsitööliste piirkonna eripära kandvate toodete arendamiseks;
- 1.2. Vana-Võromaa käsitöötoodete müüki ja reklaami toetav tegevus;
- 1.3. Käsitööliste omavaheline koostöö ja teadmiste edasiandmine;
- 1.4. Koostöö turismivaldkonnaga;
- 1.5. Käsitööd esiletõstvate ettevõtmiste ning loomekeskuste arendamine.

Käsitöövaldkonna eripäraks on väiksemahulisus ja seotus loomeoskustega. Peamine vajadus on toetada käsitööliste kaupade müügiga seonduvat, aga oluline on ka abi tootearendustel (piirkonna eripäraste toodete loomine ning tootlood). Mõlema teema probleemistikku aitab lahendada piirkonnasisene ning meistrite omavaheline koostöö.

Käsitöö valdkonna arendustuge on alates 2014. aastast pakkunud ja koostööd eest vedanud Võru Instituut, 2018. aastal loodi käsitöömeistrite poolt mittetulunduslik ühing Vana-Võromaa Käsitüü.

MTÜ Vana-Võromaa käsitüü arengukava 2022-2027

Arengukava lähtub seltsi põhikirjast ning Vana-Võromaa käsitöö valdkonna võtmevajaduste lahendusviisidest.

Ühingu eesmärk on Vana-Võromaa kaheksa kihelkonna (Räpina, Põlva, Kanepi, Vastseliina, Hargla, Rõuge, Urvaste ja Karula) ajalooliste käsitöötavade uurimine, hoidmine, edasi andmine ja traditsioonilisel käsitööl põhineva ettevõtluse arendamine.

MTÜ põhikirjaliste tegevussuundade kaupa tegevused lähiaastatel:

- 1.1 osalemine koostöös kohalike turismiettevõtjate, muuseumide ja teiste koostööpartneritega;**

Arengukava on täiendatud üldkogu otsusega 18. mail 2022, protokoll 5, otsus 2

- Osaleme käsitöötoodete konkurssidel.
- Pakume müügile Vana-Võromaa käsitöö kaubamärgi all meeneid ja tooteid turismipaikadesse, sh muuseumidesse.
- Kohalike muuseumide fondidest huvitavate esemete ja lugude kasutamine käsitöös ja tootearenduses.
- Osalemine liikmena ERKLi organisatsioonis ja ühistegevustes.
- Osaleme aastatel 2021-2022 Võru linna juhitas koostööprojektis „BestNest“, mille üheks eesmärgiks on suurendada loomeettevõtjate ja käsitöömeestrite ettevõtlusalaste kogemuste ja teadmiste kasvu. Kahe aasta jooksul aitab MTÜ kaasata projekti käsitöölisi, korraldada koolitusi ning õppereise ja nõustab projekti juhtpartnerit (Võru LV) loomekoja hoones käsitööettevõtluse arendamise küsimustes. (Lisatud nov 2020, täpsustatud mais 2022)
- Võru linna loomemaja hoone käsitööruumides piirkonna käsitöötoodete, -oskuste ja teadmiste tutvustamine, õpetamine ning kaasavate ettevõtmiste korraldamine.

1.2 Vana-Võromaa käsitöö kaubamärgi kasutuse haldamine;

- Jälgime Vana-Võromaa käsitöö kaubamärgi kasutamist.
- Kaasame uusi käsitöölisi, kelle tooted vastavad märgi nõudmistele.

1.3 Teabepäevade, näituste ja muude Vana-Võromaa käsitööd tutvustavate ettevõtmiste korraldamine;

- Tsõõriklaud kord kuus (v.a. suvekuud) avatuna kõigile huvilistele.
- Võru linna loomemaja käsitööruumides ürituste, õpitundide ja info jagamise läbiviimine.
- Mulgi, Kihnu, Seto, Hiiumaa jt kultuuripiirkondade pärimusüritustel osalemine.

1.4 Ühing koordineerib ja nõustab käsitööalast tegevust Vanal-Võromaal; aitab kaasa võimalike käsitöötellimuste täitmisele;

- Üle-eestiliste käsitööga seotud ettevõtmiste koordineerimine Vana-Võromaa piires.
- Partneriteringi laiendamine kõigis Vana-Võromaa kihelkondades.

1.5 Ühing loob võimalusi kohaliku käsitöö ühisturunduseks otsides väljundit nii sise- kui ka välisturgudel;

- Käimine piirkondlikel esinduslaadadel (nt Seto Kuningriigis, Ökofestivali laadal, Lindora laadal jm) ning tähtsamatel käsitööle keskendunud laadadel, sh Mardilaadal Tallinnas Saku Suurhallis, ERM jõululaadal.
- Võru linna loomemajas alalise käsitöö näitusmüügi korraldamine.
- Otsime alalist esinduspaika/müügikohta Võrus kas koostöö mõne poega, muuseumiga või loodava loomemajaga.

1.6 Vana-Võromaa käsitööalase nõuandesüsteemi haldamine ning käsitööalaste koolituste korraldamine;

Arengukava on täiendatud üldkogu otsusega 18. mail 2022, protokoll 5, otsus 2

- Vana-Võromaa rahvarõiva nõuandekoja väljapanekute täiendamine, temaatilise info ja täiendavate materjalide kogumine, rahvarõivaste populariseerimine, nõustamiste läbiviimine.
- Vana-Võromaa piirkonna käsitöötraditsioonidel põhinevate pärimuslike oskuste ja töövõtete õpetamine, sellega seotud temaatilised koolitused.

1.7 Ühing kogub, hoiab ja annab edasi Vana-Võromaa käsitöötavadega seotud kultuuripärandit ning vanu käsitöövõtteid;

- Teeme koolitusi ja õpitubasid loomemaja käsitööruumide võimalusi kasutades, aga ka sobivatel üritustel vastavalt tellijate soovidele.
- Pärimuslike käsitöövõtete ning esemete uurimine, dokumenteerimine, vastava oskussõnavara ja pärimuslugude talletamine.
- Käsitöö piirkondliku eripära teadmiste viimine kooliõpilasteni käsitööõpetajate ja käsitöötundide kaudu, muuseumitundide kaudu ja veebi võimalusi kasutades.

1.8 Vana-Võromaaga seotud käsitöömeistrite, käsitööga tegelevate ettevõtjate, mittetulundusühingute ja üksikisikute andmebaasi haldamine ning järjepidevalt täiendamine;

- Andmebaasi lisada jooksvalt uued kontaktid ja info.

1.9 Vana-Võromaa käsitöö internetipoe umapuut.ee haldamine ja täiendamine

- Vahetada välja ja lisada uusi tooteid e-poodi.
- Leida koostöövõimalusi ristturunduseks teiste pärimuskultuuri kogukondade käsitööd vahendavate veebipoodidega ning turismiringkondade infokanalitega.

1.10 Ühing koostab, kirjastab ja levitab õppematerjale, teatmematerjale, trükiseid ja muid infokandjaid;

- Koostada käsikirjad esemepõhiste vihikute väljaandmiseks: vööd, sukakirjad, puidukaunistused, jms.
- Jätkata käsitöövihikute sarja „Kirä’ Võromaalt. Kirjad Võromaalt.“ väljaandmist. (Seni ilmunud 1 vihik: Kindad).
- Digitaalsete väljaannete loomine ja levitamine: käsitööoskusi näitavad ja õpetavad videofilmid, lühiklipid, esitlused. Levitamine veebivõimalusi kasutades.

Arengukava täiendamiseks kogutakse ideid ja plaane jooksvalt, kava täiendatakse igal aastal vähemalt üks kord enne seltsi üldkogu koosolekut ning üldkogu annab kavale hinnangu.

Vajadusel (uued arenguvõimalused, koostöötegevused) täiendab juhatus kava ka oma koosolekutel.

Arengukava on kättesaadav veebilehel: <https://wi.ee/et/tegemised/kasitooliste-umarlaud/>

Arengukava on viimati täiendatud mais 2022 (ühingu üldkogu otsusega 18. mail 2022, protokoll 5, otsus 2).